

[Lundberg.]

i Gaar: Statsministeren kan man intet bebrejde, for Statsministeren skal jo øve Retfærdighed. Hvis Statsministeren altsaa fandt, at der ikke blev øvet Retfærdighed, maatte han have Ret til at gribe ind. — Men hvad vil det sige, at man forlanger, at Statsministeren skal øve Retfærdighed? Vil det sige, at hvis Statsministeren mener, at Raadet er kommet til en for lav Vurdering, og altsaa mener, det er en Uretfærdighed, der er øvet, skal han paalægge Raadet at gøre det om? Jeg tror dog ikke, at noget Menneske vil paastaa, at noget saadant lovstridigt bør kunne praktiseres. Efter min Mening skal Statsministeren heller slet ikke gøre dette. Nej, Statsministeren staar som øverste Vogter af Borgernes Penge som Helhed; han staar som Statens øverste Vogter, og han kan ikke, saaledes som en Privatmand kunde gøre det, sige: nu vil vi give lidt mere, saa faar vi Ro om den Sag, og jeg tror ogsaa, det vil være retfærdigt handlet. Dette kan en Statsminister ikke gøre. Han kan nemlig ikke give Presenter med Skatteborgernes Penge. En Privatmand kan sige: jeg vil ud af dette — og det er muligt, at han har Ret. Men Statsministeren har bare at holde sig til, hvad Højesteretsdommen siger med Hensyn til Fortolkning, og han har at holde sig til, hvad Over-Skyldraadet til syvende og sidst fastsætter med Hensyn til Summens Størrelse. Derfor har Statsministeren aldeles intet at gøre med at øve Retfærdighed i denne Sag. Han har at lade sin Sagfører, Statens Advokat, føre Statens Sag og fremføre alt, hvad der kan siges til Fordel for Staten, altsaa til Fordel for hans Klient — Højesteretssagfører Graae fører Majoratsbesiddernes Sag, og han fremfører alt, hvad der kan fremføres fra den Side —, og Højesteret dømmer. Men Statsministeren har intet som helst at gøre med at optræde som Retfærdighedens Engel og uddele Skatteborgernes Penge til Majoratsbesidderne her i Landet.

Nu har Ministeren jo sagt, at han har tværtimod givet Højesteretssagfører Kemp Ordre til at fastholde sit tidligere Standpunkt. Det kan jeg udtrykke min uforbeholdne Glæde over. Det vilde ogsaa være fuldkommen umuligt for Kammeradvokaten at tage noget andet Standpunkt.

Jeg vil gerne have Lov til, inden jeg slutter, at oplæse et lille Afsnit af, hvad Højesteretssagfører Kemp i sin Instruktion sagde til de lokale Vurderingsraad, da han skulde ned og forklare dem Højesteretsdommen. Han sagde, at Højesteret har

netop ikke sat Lovens Ord til Side. Højesteret har stillet Lovens Ord frem for Vurderingsraadene og paalagt dem at fastsætte den fulde Erstatning for Jorden indenfor Lovens Ramme, altsaa efter den middelstore Bondegaards Værdi. Derved har Højesteret taget den anden Del af Appellantens Paastand til Følge, nemlig det Led af Paastanden, der gaar ud paa, at Vurderingsraadene ikke maa følge Principperne for Vurdering af Jord til Beskatning, saaledes som det udtrykkelig siges i Konklusionen. — Han gør altsaa opmærksom paa, at det, Højesteret har sagt, er udelukkende dette, at Majoritetsbesidderne har Ret til at faa Jorden omvurderet, og at de paa ingen Maade maa tage Hensyn til Vurdering af Jord efter Loven af 7. August 1922. Højesteret har ganske afvist Majoratsbesiddernes principale Paastand om en Erstatning paa over 250 000 Kr., idet Højesteret udtrykkelig siger, at herom kan Højesteret slet ikke udtale sig, da denne Sag ifølge Loven hviler hos Vurderingsmyndighederne. Men de har altsaa faaet Ret til at faa Jorden omvurderet, idet Højesteret siger i sine Præmisser et eller andet Sted, at Vurderingerne synes at være noget lave. Jeg lægger ikke Vægt paa, at Højesteretsdommerne erklærer, at disse Vurderinger synes at være noget lave, for herom har Højesteret, saaledes som den selv har udtrykt det i Dommen, ingen som helst Adkomst til at udtale sig. Men den har altsaa sagt, at den har en Mistanke om, at man har brugt Skattevurderinger som Udgangspunkt, og derfor paalægger den Vurderingsraadene, at de skal rette sig efter Lenslovens § 3, 4de Stykke, og tage Hensyn til Kulturværdien, og, som Hr. Kemp ogsaa siger: ved Ordene, at Erstatningen skal fastsættes indenfor den i Loven satte Ramme, giver Dommen et klart og direkte Svar paa den nedlagte Paastand. Og han siger:

„det skal de ærede Vurderingsraad gøre paa den Maade, at de skal ansætte den fulde Værdi, som Jorden vilde have, saafremt den var en Del af en Bondegaard, hvis Jord netop havde de Egenskaber“ — altsaa den Kulturværdi — „som den paagældende Jord har. Og den Værdi, De saa kommer til, skal De ansætte Erstatningen til.“

Han siger udtrykkeligt:

„Hvorledes de ærede Vurderingsraad i øvrigt skal gaa frem, tilkommer det ikke mig at udtale mig nærmere om; det er Vurderingsraadene alene sagkyndige nok til at bestemme. Det eneste, som er sagt i Dommen om de ærede Vurderingsraads